

Egy barlangra épült kórház története

Készítette: Németh Noémi
Tapolcai Általános Iskola
Batsányi János Magyar-Angol két
Tanítási Nyelvű és Sportiskolai Tagintézmény
7.a osztályos tanulója

A tapolcai kórház története

Pályázatom témájának azért választottam a tapolcai kórház történetét, mert én még Tapolcán születtem 1997.12.14-én, tapolcainak vallom magam. Édesanyám 1990. augusztusa óta a tapolcai kórházban dolgozik. Mint szülésznő került ide, majd a megszűnt osztály után a rendelőintézetben folytatta munkáját.

A kórházak építése Magyarországon a nemzeti érzést elnyomó Bach-rendszer után kezdődött meg.

Ebben az időben vetődött fel a kórház építés gondolata Tapolcán is. Sajnos írott emlékek erről az időszakról alig találhatók. A községében az 1848. évi összeomláskor sok régi okmány elpusztult, a kórház irattára pedig később a történelem iránt érzéketlen emberek kezén kallódott el.

A városi tanács 1867. január 2-i ülésén vetődött fel először a kórház létesítésének gondolata. A jegyző indítványozta, hogy városi költségen szerezzék meg a város, és azt Járási Ápolda és Kórház néven alapítsák meg. A tanács az indítványt örömmel fogadta. A későbbi tanácsüléseken többször is felmerült a kórház létesítésének ügye. Újabb és újabb adományok érkeztek a kórház építésére. Köztük Vidák István Gyulakeszi plébánosától, gróf Eszterházy Ferenctől, Csigó István a tapolcai kerület egykori országgyűlési képviselőjétől, Marton Gáspártól a másik képviselőtől. 1895. november 10-ig 10 000 Ft gyűlt össze. A képviselőtestület ekkor egy 8 tagú bizottságot választott, nekik az volt a feladatuk, hogy 1896. január 1-ig egy kisebb kórház felállításához a költségvetést és az ehhez szükséges adatokat összegyűjtsék.

1896. szeptember 13-i tanácsülésen felvetődött egy kisebb minta kórház terve, de ezt később elvetették, mert ez a kórház Tapolcának kicsinek minősült. Mind e közben az adományok gyarapodtak az építési alapba. 1900 végén a Zala megyei ispán doktor Deák Jenő badacsonyi körorvost nevezte ki Tapolcára járás orvosnak, aki fiatalos lendületével nagyot lendített a közegészségen és csak hamar a tapolcai kórház ügy lelke lett. A tapolcai helyi lap felkarolta a mozgalmat, így dr. Klein Gyula újabb és újabb cikkekben sürgette a kórház megvalósítását. Közben a képviselő testület 1908-ban bizottságot hozott létre, amelynek dr. Deák Jenő is tagja lett. A bizottság hivatalos neve „Tapolca és Vidéke Kórház Egyesülete” volt, melynek elnöke Szentmiklós Gyula főszolgabíró felesége, később utóda Czunf Istvánné volt. Szervezőképességüknek köszönhetően népnepélyek és táncmulatságok rendezése után az egyesület 5000 koronával gyarapította az alapot. 1911. február 4-én Zala vármegye tisztifőorvosa Tapolcán járt és kijelölte a mai kórház építési területét. Ekkor már 67 699 korona volt az alapban, de még ez is kevésnek bizonyult, ezért elhatározta a testület, hogy az államtól és a megyétől fog segílyt kérni a még

szükséges kiadásokra. 45 000 koronás állami segély 1913-a érkezett meg azzal a feltétellel, hogy a kórház építését még abban az évben megkezdik. Az eredetileg 24 ágyas kórház végül is 1914 közepén készült el 40 ágyasra. A képviselő testület 1914. június 28-i ülésén a jegyző bejelenti, hogy az augusztusban megnyitható kórház orvosi teendőit dr. Deák Jenőre és dr. Klein Gyulára bízta. A község lakossága óhajának eleget téve a képviselő testület elhatározta, hogy a kórházat „Erzsébet Kórháznak” nevezi el.

Ezt a békés munkát tragikus események zavarták meg. 1914. július 28-án kitört az I. világháború és a közkórháznak épült tapolcai kórházat nem tudták átadni, mert azt az Országos Vöröskereszt Egylet vette át, és a háborúban megsebesült katonákat ápták benne.

Az adományok csak gyűltek és gyűltek. A képviselő testület úgy döntött, hogy 300 millió koronás segélyt kérve egy tüdőbeteg gondozó pavilont építenek. A képviselőtestület végül is egy 320 milliós kölcsön felvételét határozta el 1926. november 9-i ülésén.

1928-ban 4 000 pengő értékben új sebészeti műtőasztalokat szereztek be. A képviselőtestület az 1929. évi községi költségvetésben 10 000 pengőt irányzott elő járványkórház építésére. Idő közben anya és csecsemőintézetet, egészségházat, orvosi lakást és szülőotthont építettek. A kórház egyre fejlődött és 1929. július 21-én a kórházi ágyak száma 120-ra nőtt, ezért a testület elhatározta, hogy az ápolói segédszemélyzet számát 24-re emelik.

A kórházat alapító dr. Deák Jenő emlékének megőrzésére Tapolca község hálás közönsége a kórház parkjában a mostani Ady Endre utcai főbejárattal szemben emlékművet emelt, amelyet 1930. szeptember 25-én lepleztek le.

Dr. Steiner Lajos kórházi sebészorvos munkája következtében a tapolcai kórház 1931-re igen jó hírnévre tett szert. 1931. december 23-án a kórház parkjában lévő emlékműve előtt búcsúztatták a 65 éves korában elhunyt dr. Deák Jenőt. Utódjaként Zala vármegye alispánja dr. Péczely Béla belgyógyász szakorvost nevezte ki főorvos-igazgatónak. Tovább folyt a kórház bővítése és

korszerűsítése. 1934-ben újabb 3 kórtermet, portásfülkét, hullaházat és szülőotthont hoztak létre.

1937. június 11-i ülésén a községi képviselőtestület a kórház területén lévő tüdőbeteg pavilon alatti barlang alátámasztási költségeire 4000 pengőt szavaztak meg. Az alátámasztási költségek 12 000 pengőt tettek ki. A további 8000 pengőt, 4 000-4 000 pengő segélyként a képviselő testület a Belügy Minisztériumtól, valamint Zala vármegye közösségétől kérte.

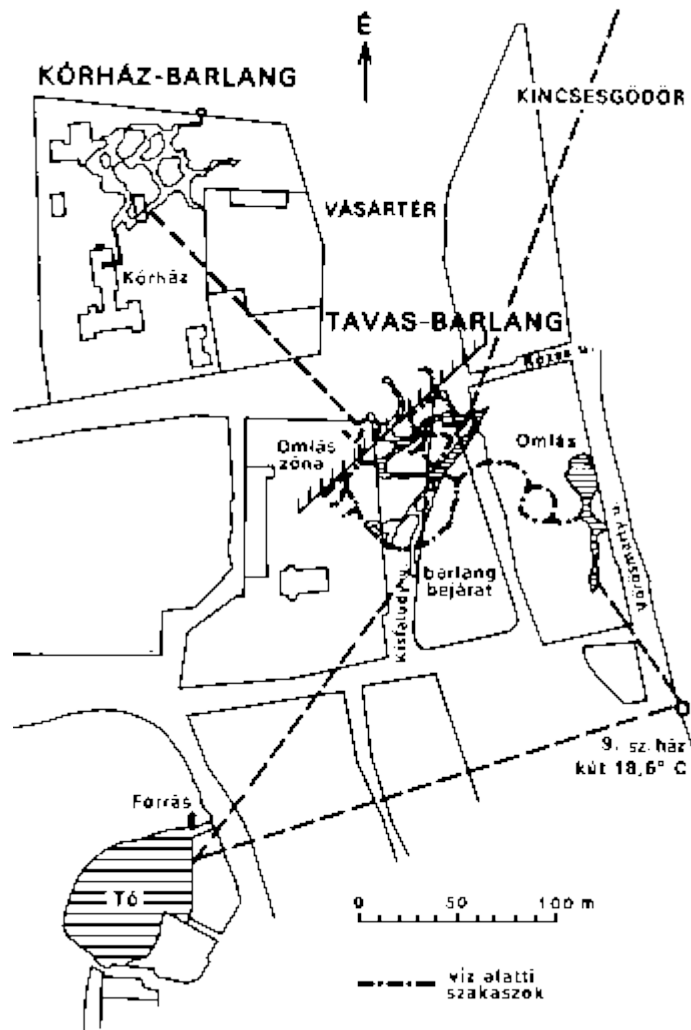
1943. augusztus 23-ára elkészítették a háborús helyzetre való tekintettel az óvóhelyet és annak lejárataát. Sajnos a háború pusztító vihara elérte Tapolcát is, és 1945. március 26-án Tapolca a szovjet tüzéréség hatósugarába került. A pusztítások az Erzsébet kórház épületeit is megrongálták. Tetézte még a bajt, hogy a felelőtlen emberek éjszaka kirabolták a kórházat és felszereléseinek, berendezéseinek, élelmiszer és egyéb készleteinek jelentős részét elvitték. Időközben dr. Péczely Béla főorvos helyére a hadifogságból hazaérkezett dr. Winkler Károly sebész főorvost nevezték ki az Erzsébet közkórház igazgató főorvosának.

1956-ban a szülészeti osztályt 30 ágyasra fejlesztették. A községi tanács 15 éves fejlesztési tervét 1961. szeptember 22-én hagyta jóvá a testület és ebben kimondja „új épület építésével 290 ágyasra kell a kórházat bővíteni”. 1962-ben a kórház sebészeti osztálya északi részéhez műtő, nyugati részéhez pedig előkészítő műtő építését, társadalmi összefogással pedig nővérszállás építésének tervét jelenti be dr. Sömjén Mór a tapolcai községi tanács ülésén. 1963-ban fejeződött be a műtő és a tartozékainak építése, és elkészült a 16 férőhelyes nővérszállás is.

A városi kórház egyik pavilonjának alapozása során 1925-ben tárták fel a tágas barlangrendszert.

A barlang feltárását, óvóhelyé
 való kialakítását 1937-38-ban
 végezték el dr. Kessler Hubert
 mérnök-barlangász
 irányításával. A II.
 világháborúban az óvóhelyen
 tartózkodó betegek és orvosok
 ellenőrizhették a barlangi
 levegő gyógyhatásához fűződő
 legendák valóságtartalmát: a
 gyógyszer ínség ellenére a
 légúti betegek állapota
 lényegesen javult a kényszerű
 tartózkodás alatt.
 Dr. Somogyi József
 belgyógyász orvos már 1965-
 ben végzett kísérleteket a
 kórház alatt húzódó barlangban
 a légzőszervi megbetegedések
 gyógyítására.
 1981 óta hivatalosan gyógy
 barlang a minősítése, ami
 Európa szerte egyedülálló.

A tapolcai barlangok helyszínrajza (Plózer I. 1975)

A tapasztalatok azt mutatták, hogy alkalmas az e fajta betegségek kezelésére a barlang levegője. A népköztársaság elnöki tanácsa 1966. március 31-i hatállyal Tapolcát várossá nyilvánította. 1972. augusztusában a kórház kapujától nyugatra a honvédség támogatásával megépült a járó betegek sebészeti ambulanciája. 1972. december 1-jén a kórház alatti barlangban megkezdődött a légzőszervi betegségben szenvedők rendszeres kezelése.

1973-ban a kórház területén a bakonyi bauxitbánya vállalata elvégezte a barlangba vezető liftakna létesítéséhez szükséges próbafúrásokat. 1974-ben elkészült a kórház új gazdasági épülete és a barlang lejárata liftaknája és megkezdték a lift szerelését.

Átadásra került az 500 000 Ft értékű műszerrel felszerelt légző terápiás kezelőszoba. Újszülött előkészítő létesült a kórház szülészeti-nőgyógyászati osztályán.

De közben még 1972 augusztusában megépült a járó beteg sebészeti ambulanciája.

Mindeközben nagy „harcok” folytak, hogy a tapolcai és sümegi kórházat egyesítsék. A végső döntés a tapolcai városi tanács 1989. május 26-i ülésén született meg, mégpedig azzal a döntéssel, hogy a tapolcai és sümegi kórház-rendelőintézetet egyesítik. Talán a betegek öröme a tapolcai városi képviselőtestület 1991. november 7-i ülésén tárgyalt az Egyesített Egészségügyi Intézmény szétválasztásáról és a következő határozatot hozta: „Tapolca város képviselő testülete a tapolcai-sümegi Egyesített Egészségügyi Intézmény szétválasztásához 1992. január 1-el elvi hozzájárulását adja.”

A kórház csak fejlődött és egyre virágzóbbnak tűnt. Azonban 2000. július 4.-én Dr. Ézsely Ferenc kórházigazgató közzétette a Köztársaság téren összegyűlt emberek számára, hogy a kórház pénzügyi háttere nagyon labilis és még az sem biztos, hogy a kórház tovább tud működni. 2000-től 2006-2007-ig mindenki a kórház csődbe menéséről beszélt, azonban Dr. Flórián Csaba elmondta, hogy a kórház bezárásáról szárnyra kapott hírek hamisak. Az önkormányzat nem akarja bezárni a kórházat, de sajnos megszorításokat hozniuk kell. Azonban ezeknek a megszorításoknak az lett a vége, hogy a Tapolcai Dr. Deák Jenő kórházban a szülészeti-nőgyógyászati osztályt be kellett zárni 2007. március 31-ével.

Szülészet törölve

Többé nem kerülhet bele az anyakönyvbe: Tapolcán született

Tapolca (szij) – A várakozásokkal ellentétben a város kórháza tulajdonképpen a legrosszabb helyzetbe kerül a megyében, hiszen az egészségügyi miniszter döntése szerint megszűnik a szülészet és csökken az ágyak száma április elsejétől.

A tegnapi képviselő-testületi ülésen elhangzottak alapján a határozat 191 ágyat irányoz elő, ami héttel kevesebb az eddigihez képest, illetve megszünteti a 15 aktív szülészeti-nőgyógyászati ágyat. A Tapolcán immár hetven éve működő szakmacsoport ellátási kötelezettsége az ajkai Magyar Imre Kórházhoz kerül. A határozat 51 tüdőgyógyászati rehabilitációs ágy működtetését biztosítja. **Acs János** polgármester az előterjesztés tárgyalása során hangsúlyozta, hogy mindent elkövetnek a szülészet megmentése érdekében, annak ellenére, hogy erre kevés az esély. Mint mondta, nehéz azt elfogadni, hogy többé nem kerülhet bele az anyakönyvbe: Tapolcán született.

A kórházban dolgozó **dr. Csonka László** főorvos, a testület szocialista képviselője sajnálkozását fejezte ki a térség szempontjából nagyon is indokolt szülészet megszűnése miatt. (Folytatás a 3. oldalon, Tapolca... címmel.)

VÉLEMÉNYVONAL

Hiányzik-e majd Tapolcáról a szülészet?

SMS-számunk: **NV 06-91-33-10-33**

Üzenetét NV (szóköz) jellel kezdje!

FOTÓ: KÖRÖSPARTI BEATRIX

Horváthné Ruzsa Judit karjaiban az újszülött **Horváth Ádám**. A jobb szélén **Némethné Lett Ildikó**, a tapolcai szülészet főnővére. A város kórháza a legrosszabb helyzetbe kerülhet a megyében?

A szülészeten dolgozók a kórház más részlegeire lettek áthelyezve. A kórház sajnos ezután sem került jobb anyagi helyzetbe és sajnos a születési anyakönyvi kivonatban születési helyként Tapolca többet nem szerepelhet. 2007. január 1-ével befektető vette át a kórház üzemeltetését.

Az egyik nagy beruházása a rendelőintézet kórház területére költöztetése volt, mely 2008. márciusában történt meg. Így a járó- és fekvőbeteg ellátás egy helyen történik. 2010. május 1-el az önkormányzat visszavette a kórház üzemeltetését.

Én csak remélni tudom, hogy Tapolcának a kórháza ezek után már csak jobb helyzetbe kerülhet, és csak felvirágozhat. Nagyon szeretném, bízom benne, hogy szülészeti osztály működése még is csak lehetséges lesz Tapolca városában.